

Protokoll funktionshinderrådet

Närvarande:

Ordförande	Torbjörn Dacke (HSO/FUB)
Ledamöter	Gunnar Sandström (SRF) Gunilla Antemar (HSO/Neuro) Niklas Bjurström (HSO/Epilepsi föreningen i Stor-Stockholm) Micaela Kedhammar (Attention) Nils Duwähl (DHR) Elsa Brunemalm (SDF) ledamot
Tjänstemän	Veronica Wolgast Carstorp, socialförvaltningen Linda Hamnes, äldreförvaltningen Lisa Gagnerud, socialförvaltningen Therese Englund, socialförvaltningen
Frånvarande	Håkan Andersson, överförmyndarförvaltningen
Justerare	Gunilla Antemar (HSO/neuro)
Sekreterare	Therese Englund, socialförvaltningen

Tidpunkt:

Den 19 oktober 2023 klockan 14:00-16:00.

Förmöte för rådets ledamöter och ordförande startade klockan 13:30

Plats:

Äldreförvaltningen, Rum 270
Älvsjö Stationsgata 21
125 34 Älvsjö

Bilagor

Bilaga 1 - Bildspel Lisa Gagnerud – Råd för funktionshinderfrågor.pdf

Bilaga 2 - finansborgarrådets-forslag-till-budget-2024.pdf

1. Godkännande av föredragningslistan

Den utsända dagordningen godkändes.

2. Val av justerare och tid för justering

Torbjörn Dacke och Gunilla Antemar utsågs att justera dagens protokoll. Justeringar ska vara klar måndag förmiddag den 23 oktober 2023.

3. Genomgång av föregående protokoll

3.1. Protokollet läggs till handlingarna.

Rådets kommentarer:

Ett bra skrivet protokoll. På sidan 9 står det om uppföljning om en fråga som vi diskuterat innan:

”På stadens webb ”Hitta service” kan man söka vård- och omsorgsboenden med särskild språklig eller kulturell inriktning samt hitta information om vilka språk som talas i respektive hemtjänst, dagverksamhet och servicehus.”

Ett medskick från rådet är att de två vård- och omsorgsboenden i Stockholm inte är möjliga att hitta på ”Hitta service” inom hemtjänsten. Under ”Spår och kultur” kan man inte välja teckenspråk som alternativ.

4. Workshop – Lisa Gagnerud pratar om det nya arbetssättet för råden

Lisa Gagnerud visar ett bildspel (se bilaga 1).

Lisa Gagnerud börjar med att berätta om vad som står i instruktionerna från kommunförmäktige till funktionshinderråden och lite om vägledningen som stadsledningskontoret tagit fram för att få en gemensam påminnelse. Information om hur arbetet sett ut i rådet under 2023 och hur vi ska planera arbetet vidare under 2024.

Inför funktionshinderrådets möte träffas sekreteraren Therese Englund, Lisa Gagnerud och Veronica Wolgast Carstorp för att råd göra vilka ärenden som förvaltningar tycker är viktiga inför nästkommande möte. Efter det träffas Therese Englund, Lisa Gagnerud, Torbjörn Dacke och Niklas Bjurström för att komplettera med de ärenden som rådet tycker är viktiga.

Lisa Gagneruds tankar är att när man tittar på föredragningslistorna från alla nämnder är det mycket som är relevant, för att personer med funktionsnedsättning finns naturligtvis inom de flesta verksamhetsområden. Därför har vi försökt plocka det viktigaste till rådet, men det är en balansgång. Vår bedömning är att motioner från oppositionen inte väger så tungt. Därför brukar inte vi lyfta de från förvaltningarnas håll.

Rådets kommentarer:

Rådets önskan är att få uppföljning inom de områdena/frågor de är remissinstans. Att få information vad som hänt/händer med detta.

Rådet vill få möjlighet ta del av, få lämna synpunkten eller förstå hur politiken och förvaltningarna tänker kring nästa års budget. Har tidigare haft en diskussion om uppdrag och ekonomiska förutsättningar i innevarandes budget.

Veronica Wolgast Carstorp kommenterar att finansborgarrådets förslag till budget har kommit där de ekonomiska förutsättningarna är presenterade och de kommer vi inte kunna ha synpunkter på utan det är något som vi måste förhålla oss till. Sedan tas budgetdebatten i slutet av november/början av december.

Rådet kommer att träffa presidiet för socialnämnden efter att budgeten beslutad. Därmed finns det ingen möjlighet att påverka budget vid just det tillfället

Förslaget för budget läggs till protokollet (se bilaga 2).

För att få förståelse för budgeten kan vi be Astrid Thornberg om hon kan hjälpa till att tolka dokumentet.

Rådet kommenterar är att det kanske vore bra att vårt funktionshinderråd har ett utbyte med kommunstyrelsens funktionshindersråd. Det rådet har tanken att man ska ha en övergripande syn på budgeten.

Rådet berättar långt tillbaka var det så att när socialförvaltningen fattat sitt beslut om budgeten brukade rådet få en föredragning av ekonomichefen.

Veronica Wolgast Carstorp berättar att det självklart går att få en föredragning på socialförvaltningens ekonomi. Det är bra att då komma ihåg att stora delar av de personer som rådet representerar sitter ute på stadsdelsförvaltningarna. Vi kan bara prata om våra uppdrag och vår ekonomi i våra fackförvaltningar.

Linda Hamnes instämmer.

Efter diskussioner i mindre grupper om vad som fungerat bra och vad som kan bli bättre framkom det från rådet:

- *Funktionsrätt Stockholm hade en sammandragning härom veckan om hur förändringsarbetet går i de olika funktionshinderråden. Förändringsarbetet ser lite olika ut i de olika råden. En del har kommit lite längre. Ambitionen att det ska fungera finns i alla råd.*
- *Rådet uppskattar väldigt mycket att de får tid men att det också är mer tidskrävande arbete.*
- *Tappat lite struktur men det kanske är priset för att vara en remissinstans?*
- *Rådet upplever att vi blir lyssnade på.*
- *Två nya rådsmedlemmar detta år.*
- *I praktiken finns tiden för en del av rådsmedlemmarna men de olika specifika funktionsnedsättningarna gör det svårt.*
- *Med ganska små insatser skulle det gå att göra det lättare att känna att man har översikt och kunna prioritera.*
- *Verksamhetsplanen fick vi väldigt sent i år. Rådet hann inte kommentera på det innan det var i processen.*

- *Rådet känner att det är sårbart i funktionshinderrådets styrelse. Att det hänger mycket på att Torbjörn Dacke är engagerad. Hur ska vi kunna öka ansvaret/delegera ut till andra i styrelsen?*
- *Hur ser beslutsordningen ut.*
- *Rådet önskar en halvårsrapport eller verksamhetsberättelse där rådet tar eget ansvar för hur arbetet fortsätter med det som diskuterats på rådets möten, genom att kolla på de senaste protokoll.*
- *Bättre med ett mindre ärendeflöde. Det är mer överskådligt nu.*
- *Vill gärna komma in tidigare i processen vid remisser.*

Veronica Wolgast Carstorp svarar på kommentaren ”verksamhetsplanen fick vi väldigt sent i år”.

Finansborgarrådets skickar ett förslag, där vi som förvaltning svarar på hur vi ska ta oss an den. Om det finns möjlighet för oss att skicka ut den så kolla då gärna igenom den och maila oss vad som är intressant och vad ni tänker så har vi det med oss för att ta det vidare i rådet. Det kommer att vara kort om tid för att läsa igenom verksamhetsplanen.

Rådet ställer sig positivt till detta. Att allt de vill är att få en ärlig chans att få bidra.

Lisa Gagnerud presenterar olika förslag till fokusområde.

Rådet tycker att alla förslag på fokusområde är mycket bra och det är frågor som rådet brinner för.

Rådet besitter stor kunskap inom olika områden och vi vill bidra till en förbättring inom dessa.

Rådet tycker att vi ska försöka bevaka alla föreslagna fokusområden under året.

Rådet lyfter problemet med risken med att olika intresseområden "klyver samhället" och rådet vill bidra till att det blir bättre.

Torbjörn Dacke nämner att det är fler fokusområden som hanteras ”Utkast/förslag - Riktlinjer för handläggning enligt LSS och SoL september 2023”. Han menar även på att flera fokusområden går in i varandra. Som till exempel gode män/förvaltare och digitalisering.

Linda Hammes berättar att äldreförvaltningen arbetar med ett uppdrag som rör kvalitetsutveckling på vård- och omsorgsboende. Uppdraget handlar om att öka äldres möjligheter till delaktighet och inflytande samt personalens möjligheter och kompetens att kunna ta tillvara på det.

I arbetsgruppen ingår deltagare från KPR (kommunala pensionärsrådet) och äldreförvaltningen vill komplettera gruppen med personer som kan ha fokus på äldre med funktionsnedsättning.

Rådet föreslår Niklas Bjurström till arbetsgruppen.

5. Socialnämnden

5.1. Föredragningslista socialnämnden 2023-10-24

Rådet har ingen kommentar.

5.11. Tillämpningsanvisningar för sysselsättning inom socialpsykiatrin

Rådet har ingen kommentar.

5.15. Rapportering av ej verkställda beslut enligt Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt Socialtjänstlagen (SoL), kvartal 2 år 2023

Rådets kommentar:

Vi ser en viss ökning av ej verkställda beslut.

Rådet undrar om man nu måste välja utförare numera?

Rådets tankesätt är: Vill man inte välja ska man få kommunen. Har man en tidsgräns?

Veronica Wolgast Carstorp svarar att man har rätt att inte välja och då finns det ett ickevalsalternativ som är det kommunala. Skulle man vilja välja men behöver mer tid att göra det kan man inte ge det kommunala alternativet. Det finns ingen tidsgräns.

Rådet undrar varför det är en ökning?

Veronica Wolgast Carstorp kan inte bidra med mer än det som de försökt sig på i analysen. Staden har försökt göra reklam för att nå ut till fler personer.

Rådet undrar om många avstår och tackar nej för att det är fel insatser? Hur ser tjänsterna ut? Hur tar man vara på kritiken?

Linda Hamnes svarar att det är servicehus främst där man tackar nej många gånger på grund av att de har specifika önskemål. Det är svårt för man har behov men det är en flytt och då är det många som tänker att de "klara sig lite längre hemma".

6. Äldrenämnden

6.1. Föredragningslista äldrenämnden 2023-10-24

Rådet har ingen kommentar.

6.7. Fördelning av medel för att motverka ensamhet genom kulturaktiviteter

Rådets kommentar:

Hur styr man upp att alla medborgare som har dessa behov får tillgång till detta. Hur ser den centrala styrningen ut och har ni problem med att medel hamnar i stadsdelar där de inte används rätts?

Linda Hamnes svarar att de bevarar lite medel för att göra stadsövergripande för att det ska komma alla till godo. Man kan också ansöka om medel där man specificerar vad man tänkt göra och då görs det en uppföljning efter ett år. Det är ett sätt att styra.

Ibland kan förvaltningen rikta det mer. Just nu har äldreförvaltningen ”matlyftet” där de fördelar ut medel också där årets fokus ska vara sårbara grupper, då förvaltningen ser att det behövs göras mer kring mål och måltider.

Rådet undrar hur redovisningen vid uppföljningen ser ut och finns det krav för hur mycket man ska ha gjort av det man lovat?

På Stockholms stads hemsida kan man se att det är olika motiverat, det finns bara en aktivitet som har fått medel som riktat sig mot döva brukare. De har fått 1 % av pengarna. Kan döva äldre och dövblinda äldre få mer medel? Har ni tittat på detta i några parametrar när ni gått igenom det här när de ansökt?

Linda Hamnes svarar att återkoppling sker via en enkät som äldreförvaltningen. När det gäller fördelningen behöver hon hjälp i frågan då hon inte kan den så bra. Hon ber om att få återkomma.

Rådet undrar om man kan få ledsagning till dessa aktiviteter.

Rådet undrar hur man når ut till de personer som sitter hemma isolerade?

Linda Hamnes berättar att man använder sig utav äldrelotsar, digitala fixare där man får personer som kommer och hjälper

till med de digitala hjälpmedel man har, grannar och lite andra olika sätt. Måltidsupplevelsen har man tagit med sig hem till personerna för att de ska slippa ta sig någonstans. Äldreförvaltningen tar emot alla tips från rådet.

Gunnar Sandström undrar hur man kan säga att man inte kan ersätta ett behov med dessa medel. Han menar på att det inte ska ersätta ledsagartimmar utan att det ska vara timmar som går utöver de timmar man givits för de behov man har. För att förbättra tillvaron för alla.

Linda Hammes förklarar att en enskild person inte kan få medel för att ersätta en insats.

6.9. Anmälan av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § SoL, kvartal 2 2023

Rådet hänvisar till punkt 5.15. och kommentaren på den punkten.

7. Överförmyndarnämnden

7.1. Föredragningslista överförmyndarnämnden 2023-10-26

Rådet har ingen kommentar.

8. Remiss gällande Program för tillgänglighet och delaktighet 2024-2029

Rådets kommentarer:

Rådet tycker programmet är övergripande välskrivet.

Positiva formuleringar. Finns en oro för trycket som finns för att göra FN-konventionen ska göras till lagstiftning. Men att vår lagstiftning vi har nu är mer generös.

Veronica Wolgast Carstorp svarar att dokumentet inte kommer från förvaltningarna utan från stadsledningskontoret. Därför ska svar på remissen skickas till Astrid Thornberg.

Rådet tycker att programmet borde precisera mer kring att utsättas för brott och våld. Nu känns det som de menas bara fysiskt våld, vad händer med bedrägerier och annat? Kan man hjälpa våra mest utsatta grupper där?

Intersektionellt finns med och det är något som lyfts så det är bra att det är med nu.

I startstycket står det ”om man upplever att man har en funktionsnedsättning”, det är samhällets som skapar funktionsnedsättningen. Rådet tycker att det vore bra om det stod något om detta på första sidan i programmet.

Rådet lyfter punkten om Våld i nära relation. Något som saknas i programmet.

9. Utkast/förslag - Riktlinjer för handläggning enligt LSS och SoL september 2023

Rådets kommentarer:

Rådet håller samlar alla synpunkter för ett svar till Hanna Rossetti.

Rådet anser att det är en positiv förändring. Generellt ser det bra ut. Rådet vill ha en bevakning på dokumentet.

Rådet undrar hur stadsdelarna kommer att följa detta dokument?

Veronica Wolgast Carstorp berättar att det är bra att följa men svårt för oss på socialförvaltningen att komma åt det på ett bra sätt. Men något som man får hjälpas åt med.

Rådet reflekterar över beslutstiderna nämns i introduktionen. När det gäller ledsagning är det regelmässigt så att i staden beslutas det om ett år beslutsgiltighet. Det finns en utbredd ångest inför de nya besluten för ledsagning. Man vågar inte ansöka om hemtjänst för då tror medlemmarna att de ska få nedskurna timmar på ledsagningen. Medlemmarna vågar inte söka särskilt boende för då vet dem att ledsagningen försvinner. 1 år är lite fånigt. Staden hinner inte själva med att klara det här 1 året. Det känns som en liten sak att kunna följa för att se om något kan förändras och således begränsa ångesten.

10. Anmälningssärenden/Övrigt

Gunnar vill ha en ledsagare till nästa fysiska möte.

Ordförande tackar för ett bra möte och avslutade mötet.